

Onze meeuwen

door P. DEVILLERS

Een groot aantal meeuwensoorten vormen heel het jaar door een bijzonder levendig en fraai onderdeel van onze zee kust, en in steeds grotere mate van onze rivieren en vijvers. Deze intelligente vogels beschikken over een uitstekend aanpassingsvermogen en hebben profijt weten te trekken van de menselijke activiteiten, waardoor de populaties van sommige soorten aangroeien. Zij behoren tot de weinige diersoorten

waarop de toenemende aantasting van het milieu geen, of nog geen, vat heeft gehad. Door hun mooi sober vederkleed, de complexiteit van hun gedragingen en hun levendige uitdrukking, gaat van de meeuwen een bijzondere bekoring uit. Praktisch over heel de wereld verspreid en afwisselend van uitzicht, is er geen land waar men zich niet in meer of mindere mate tot deze groep aangetrokken voelt. Zoals de

Kokmeeuw (*Larus ridibundus*) in prachtkleed. (Foto H. Lehaen)

Zwartkopmeeuw (*Larus melanocephalus*). Het onderscheid met de kokmeeuw is duidelijk.
(Foto Verbruggen)

kraaiachtigen of de ganzen beschikken deze vogels over een behoorlijk ontwikkeld verstand, en zo ontstaat tussen waarnemer en vogel een zeker gevoel van verbondenheid, dat men met vogels met meer elementaire bedragingen, zoals kleine zangvogels en stootvogels, niet ondervindt.

Van het vijftigtal gekende meeuwensoorten, komen zeven soorten in België voor. De kokmeeuw (*Larus ridibundus*) broedt in groot aantal in sommige moerassen van de Kempen (in de Snekensvijver is een zeer talrijke kolonie gevestigd) en Henegouwen, en in de schorren van het Zwin. Men treft ze aan op de stranden, maar ook op bijna alle waterplassen, en sedert vele jaren overwintert ze regelmatig in alle grote steden.

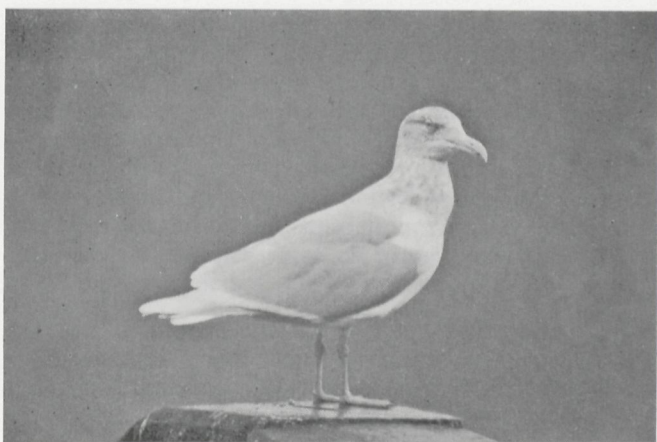
De zilvermeeuw (*Larus argentatus*) en de stormmeeuw (*Larus canus*) broeden in zeer klein aantal, de eerste in het Zwin, de tweede voornamelijk in Henegouwen, maar beide zijn algemeen voorkomende overwinteraars. Samen met de kokmeeuw is de zilvermeeuw de Europese soort die in sommige streken een buitengewone aangroei kent. Stedelijke broedgewoon-

ten zoals ze werden vastgesteld, en in Groot-Brittannië reeds veelvuldig voorkomen, werden op het kontinent nog niet waargenomen.

Dwergmeeuw (*Larus minutus*). Volwassen vogel in winterkleed.
Oostende, september 1976. (Foto P. Devillers)

De grote mantelmeeuw (*Larus marinus*) en de kleine mantelmeeuw (*Larus fuscus*) broeden niet in België, maar buiten de broedtijd zijn ze zeer talrijk, vooral aan de kust. De eerste overwintert, de tweede trekt door en overwintert in Afrika. De zachte winters die we de laatste jaren kenden, hebben deze vogels er echter toe aangezet geleidelijk dichterbij ons land te overwinteren. Zo de vier grote zeemeeuwensoorten, zilver-, storm-, grote mantel- en kleine mantelmeeuw als volwassen vogels erg van elkaar verschillen en gemakkelijk te herkennen zijn, des te meer lijken de juvenielen met hun bruin gestreept vederkleed op elkaar, en men kan ze alleen onderscheiden door hun silhouet en nauwelijks merkbare details van hun veren. De dwergmeeuw (*Larus minutus*), de kleinste meeuw, met een semi-pelagische levenswijze, pleistert eveneens regelmatig in groot aantal aan onze kust. De drieteenmeeuw (*Larus tridactylus*) daarentegen, een uitgesproken pelagische soort, vertoont zich onregelmatig. De herfst- en winterstormen drijven soms dichte groepen over ons land, maar buiten deze perioden pleisteren slechts enkele vogels aan de kust.

Grote burgemeester (*Larus hyperboreus*). Volwassen vogel in winterkleed, Oostende 22 december 1976. (Foto P. Devillers)

Drie soorten zijn zeldzame maar regelmatige gasten : de zwartkopmeeuw (*Larus melanocephalus*), een zuidoostelijke soort, broedt soms te midden van kolonies kokmeeuwen (in het Zwin en de Snepkensvijver) en pleistert elke herfst aan onze kust. Elk jaar op het einde van de zomer neemt men een kleine doortocht van geelpootzilvermeeuwen (o.a. *Larus cachinnans*) waar, waarschijnlijk afkomstig van de Middellandse Zee. Enkele grote burgemeesters (*Larus hyperboreus*), een noordelijke soort, bereiken in de winter de Belgische kust, vooral de haven van Oostende, waar sedert jaren een volwassen vogel overwintert.

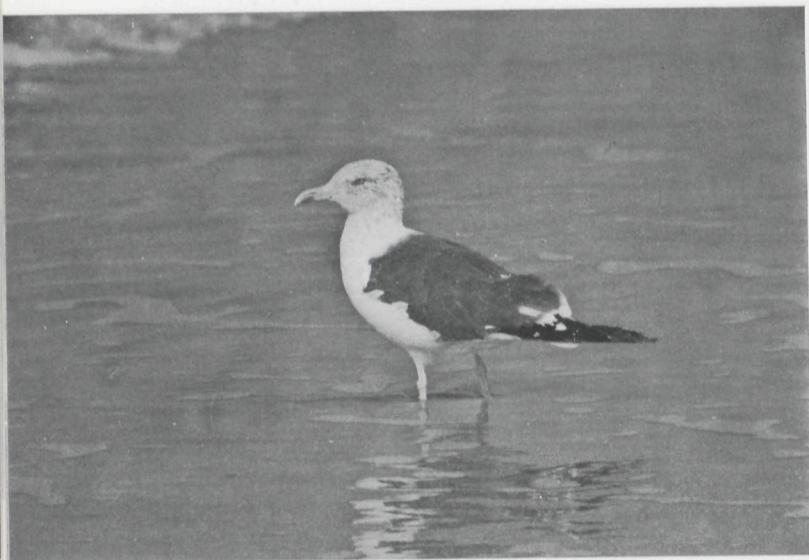

Zilvermeeuw (*Larus argentatus*) 1972 Zwin. (Foto A. Lagrou)

Aan de hand van deze bondige inventaris heeft men een idee van de soortenrijkdom van deze groep langs-heen kusten, die nochtans ecologisch gezien, weinig afwisseling bieden, maar deel uitmaken van gematigd koude streken die door meeuwen geprefereerd worden. Soortgelijke kustgebieden in Noord- of Zuid-Amerika en het Verre-Oosten vertonen eveneens een tiental regelmatig terugkerende soorten, terwijl op de tropische of subtropische kusten minder zeemeeuwen, maar meer sterns, hun naaste verwanten te zien zijn.

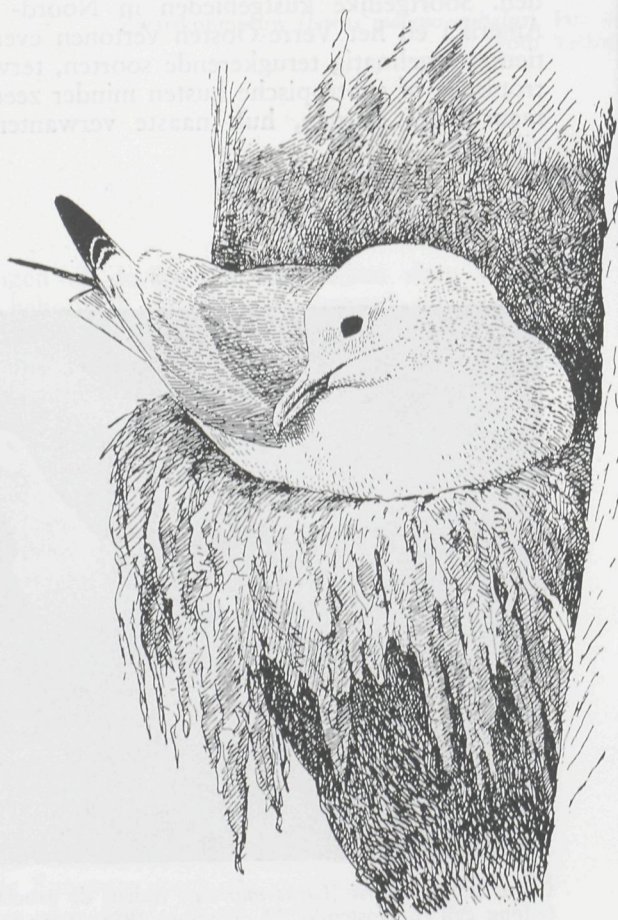
Grote mantelmeeuw (*Larus marinus*) tijdens de proclamatiebalts (« long call »). Oostende, 22 december 1976. (Foto P. Devillers)

Volwassen kleine mantelmeeuw (*Larus fuscus*).
Oostende, 19 september. (Foto P. Devillers)

Stormmeeuw (*Larus canus*). Texel, juni 1976.
(Foto P. Devillers)

Dwergmeeuw (*Larus tridactylus*)
op haar met algen versierde nest
tegen de rotswand.
(Tekening P. Barruel)